

rodna zastopstva in druga odgovorna mesta. Toraj ne več spati, - temveč bde- ti in sodelovati v borbi za pravice človeštva po geslu: „Eden za vse, vsi za enega!“

Sedaj pa si z nekaj primeri pred- očimo odkod je prišel glavni val tako- zivane krize! Mnogi namreč trde, da je postala vrednost denarja manjša. Tudi o neki zlati pariteti se piše in govori.

Poglejmo kako izgleda na kmetiji v tem pogledu in sicer: Kmet je dobil leta 1914 za telička K 70, danes pa 280 Din. Poprej si je kupil za ta denar 37 srajc, danes pa le 5-7. Leta 1914 je do- bil za srednjo kravo 180 K, danes pa le 300 Din. Takrat je za ta denar kupil 4 fine moške obleke, danes pa le 1 slabo suktnjo. Za 80 kg težkega prašiča je do- bil 60 K, danes pa 350 Din., za to je do- bil 180 m finega platna, danes ga do- bi 35 m. Za 1 polovnjak vina je iz- tržil 1 1914. 120 K, danes 150 Din.

Takrat je stem plačal ali hlapca ali kmet, danes ga plača stem kvečjemu za 4 mesece... Blažena zlata pariteta!

Po zlatem razmerju pa bi moral namreč dobiti za 1 tele 700; za kra- vo 1800., za prašiča 600., ter za 300 l vina 1200 dinarjev. Torej tu ne more biti govora o zlati pariteti! —

Sedaj pa pogledimo to razmerje v industriji in obrti!

Leta 1914 si dobil lepo praznično obleko za 16-20 K po zlati pariteti (1 K, 10 Din.) bi bilo to 160-200 Din. — dandanes. Ena fina srajca je 1. 1914 stala 160 K, danes stane 60-75 Din.

Zakaj pa ne po zlati pariteti samo 16 Din.? — Meter platna za rjuhe v 1. 1914 po 0,32 K., danes pa 20-25 Din.

Zakaj pa ne samo 3,20 Din.? Ni zlate paritete!???

V velikem interesu naroda bi bilo, objasniti to zažetonko! — Zlasti koliko se plačuje danes za sirovine tekstilnih in drugih tovarn nad zlato pariteto, — ker je vse tako drago.

HALLO! — VEN Z BESEDO!!!

Od narodnih poslancev pa pričaku- jemo, da bodo časopisu poročali o svojih uspehih. Parlament ne sme biti glasno ropotajoč mlin brez žita. Narod hoče prvič kruha, drugič kruha in ko bo sit, — potem šele komedije!

Žane Smrekar — Maribor.

Anton Ertl,

čevljar, pisatelj, izumitelj, revoter . .

V noči od 22. na 23. janu- arja je čevljarški mojster in bivši posestnik Anton Ertl razbil velika izložbena okna inozemske tvrdke Bat'a. Ško- da, ki je krita z zavarovalni- no, znaša 600.000 dinarjev. Er- tla so zaprli. — Casopisna po- ročila.

Krog naših čitateljev, posebno pa številne obrtnike bo zanimala osebnost Antona Ertla in — zgodovina mašče- vanja, ki odgrinja zator velikega so- čijalnega zla. Pisec teh vrstic je bivši dobrovoljec v Čehoslovenski armadi ter dolgoletni sodrtnik imenovanega — Žane Smrekar, ugleden obrtnik v Ma- riboru. Zato bodo kratki podatki o A. E. z ozirom na njih avtentičnost poda- li pravo sliko ozadja dejanja, ki se raz- lično komentira.

Gotovo ni nikdo med nami v vrstah onih, ki bi odobraval poškodovanje tuje lastnine, vendar pa ni Ertlovo de- janje smatrati kot zločin ali pa nekako zaroto vseh čevljarjev, ki o dejanju ni- so ničesar vedeli. Misel se je zasnova- la zgolj v Ertlovi razbičani duši. — A. Ertl je bil rojen pri Sv. Jakobu v Sl. goricah kot sin delavca, nekdanj vinar- ja. Otrok je bilo 7. Komaj 5 letni de-

ček je izgubil očeta. — Po težki bor- bi matere — mučenice je stopil v uk nekemu čevljarju v Kamnici. Tam ga pretepe pomočnik do krvi. Obupani Fonček pobegne. Z lastno močjo se izobrazuje in dela pri najboljših mari- borskih mojstrih. Prištedi si nekaj de- narja. Na državne stroške je bil spre- jet v mojsterski kurz pri avstr. minister- stvu trgovine na Dunaju. Potem se o- samosvoji in si z lastno pridnostjo pri- hrani toliko, da si kupi lastno hišo v Smetanovi ulici. Kot neumoren samouk se je lotil problema svetovnega jezika v številkah. Cela vrsta visokih šol mu je dala pohvalna priznanja za izredno zanimivo delo, ki nosi fantastičen na- slov „Babilonska uganjka.“ Celo tuji časopisi so prinesli zelo laskave kri- tike o pisatelju samouku in — izumite- lju, ki je bil povabljen tudi na univer- zo v Lvovu. Kljub dragi reklami je pri knjigi, katero je izdal v nemškem in slovenskem jeziku izgubil 60.000 Din. Vsi nadaljni poskusi in neumorna pri- zadevanja so ga spravili ob vse premo- ženje. — Spodletel mu je poskus za- družnega čevljarstva, ker je fantaziral zgolj o drugih stvarih. V obupu (in skrbi za svoj obstoj se je ponudil ve- letvrdki Bat'a s prošnjo za zapo- slitev v čevljarški stroki. Dobil je od- govor, da je predpogoj položitev kav- cije v višini Din. 20.000 — poleg še drugih zelo trdih pogojev . . .

Na cesti brez premoženja, brez službe, — seže v svoji razdvojenosti po kamenju, neprestano se baveč s samo- morilnimi mislimi . . . —

Taka je kratka povest trpečega ma- lega obrtnika, ki je dal javnosti mno- go tvarine za — spoznanje problema srčne in gospodarske krize.

Dopisi.

PTUJ. — Lep uspeh dramatične- ga odseka kol. društva „Zvonček.“ Prošio nedeljo so predstavljali delianti znani 4-dejanski igrokaz s petjem in godbo „Zaklad“. Ptujsko gledališče, ki je ob nedeljskih predstavah redkoke- daj polno, je bilo tokrat zopet pretesno. Publika je prišla na svoj račun, ker so se igralci od prvega do zadnjega potru- dili, seveda vsak v okviru svoje vaje in discipline. Inscenacija zasluži radi okusnosti in smisla za odersko tehniko vso pohvalo, tako tudi režija, katero je vodil g. Roman Jagušič, ki je v glavni vlogi (skopuh Pehač) bil tako v kretnjah, kakor v dikciji silno naraven. Njegova igra je bila napeta in neizu- metnična, povsem naravna. Pokazal je s tem svojo veliko sposobnost do o- derske umetnosti. Mati Marjeta (Hilda Ga- brovec) zasluži za svoj prvi nastop vse priznanje, dočim je bila med splošno dobro podanimi ženskimi vlogami naj- boljša rejenka Najda (Pavla Krajncova). Čevljar Klepec (Fr. Tomanič) je bil v 2. dejanju sijajen mojster takih vlog; Stefanu (Slavko Likar) je šlo 1. in 2. dejanju dobro, dočim je začel proti kon- cu zaostajati. Take malenkosti se v o- kviru povprečno dobrih igralcev takoj opazijo, ker je ptujsko občinstvo že do- kaj kritično. — Jerica (Ivanka Ramšeko- va) je žela zasluženo priznanje, takisto splošno vsi ostali, med katerimi je mno- go takih, ki so prvič stopili na oder. Društveni orkester lahko mirno nasto- pa pri vsaki večji in še težji prireditvi. — Glasovi kritike iz občinstva so v sploš- nem zelo laskavi. Le pogumno po za- črtani poti naprej; kajti dramatika zahteva mnogo razumevanja vsebine igro- kaza in vživetje s celo dušo v potan- kosti posameznih dejanj. — Kakor ču- jemo, se pripravlja kot prihodnja pred- stava istega odseka znana komična o- pereta „Rezervistova svatba“. —

PTUJ. — Strelsko tekmo z dru- žabnim večerom in plesom priredi po- družnica Slov. lovskega društva v Ptu- ju na predvečer Svečnice dne 1. febru- arja 1932 v vseh prostorih „Svicarije“ v ljudskem vrtu s sodelovanjem priznane godbe. Za vsa okrepčila je preskrblje- no. Dobrodošli vsi lovci in prijatelji ze- lene bratovščine! Začetek ob 20. uri. Vstopnine ni.

POMAGALO JE. — Tisti nasip tam za vodo kraj mostu je izravnan, kar so meščani takoj zadovoljivo konstatirali. Ker pa leži še maršikje kako smetišče (vseeno, kakšno,) prošimo, da nas opo- zornite. Več oči več vidi in lepa beseda, četudi včasih v zafrkljivi obliki vedno dobro mesto najde. Saj je tudi v inte- resu ugleda mesta, da merodajni čini- telji preskrbe za čim prikupnejše liste panonske metropole, kar je črta smer- nica ne samo v delovnem programu ob- činske uprave, ampak temeljna svrha — Olepševalnega društva. —

— Več kibicov. —

SV. URBAN PRI PTUJU. Naš agilni „Sokol“ priredi v nedeľjo, dne 31. I. igro „Scampolo.“ Začetek ob 15. uri (3. uri popoldne.) Ptujčanom se nudi lepa prilika za izlet. —

IZ SREDISCA nam pišejo: — Ko so slavni središki purgarji čitali v „Na- rodni Slogi“, da si kaj radi „včuknejo“, je zavlada v tem moralnem trgu pre- cejšnje razburjenje. Jezikoslovci so se zbrali k posebni seji, da preštudirajo in analizirajo to novo besedo, na ka- tero jih je opozorila „Narodna Sloga“. Ali veste do kakega zaključka so prišli? Da se morata dva presneto dolgo lju- biti, če hočeta se „včukniti“ kajti, ka- kor že omenjeno, je Središče zelo mo- ralen kraj, vsaj na zunan. Kako je pa drugače, vedo purgarji sami, pa zato ni treba, da bi vedeli še drugi. Drugače pa je družabno življenje zelo razvito. Da ne bi ljudje iz drugih krajev mislili, da je tudi Središče po krizi prizadeto, napo- lni vsak večer središke gostilne (kjer je navzlic dobri letini vino dobilo „esik- štih“) do zadnjega kotička, tako da mo- rajo nočni čuvaji po trikrat napovedati policijsko uro, ki si jo navadno „krčmar- ji“ podaljšajo do polnoči, ali pa še da- lje, kakor pač nanese potreba. Do pre- tepe že par let ni prišlo, izvzemši, če je kakšen krčmar svojega tovariša kr- čmarja postavil na hladno. Pustni čas je — zato so ženitve na dnevnem ređu. Da je pri tem dovolj klepetanja in obi- ranja, to si vsak lahko misli. Središ- če je imelo tudi svoj „smučarski klub“, ki se je radi solidarnosti s snegom vred razpustil. —

Čuk, imenovan Središki „Sršen.“

IZ OKOLICE SV. PETRA niže Maribora nam pišejo: Prosimo bansko upravo in cestni odbor, da vsaj tekoče spomladi pride do graditve prepotrebne cestne zveze, ki je že davno projektirana. Najbolj so prizadeti kmetovalci iz Grušove, Jablane, Zimice, Sv. Petra in tudi v smeri Trčove. Mestoma je blato tako grozno globoko, da je vsak promet nemogoč in trpijo ljudje, kakor živina in vozovi. Povsem jasno je, da je radi tako slabe ceste spravljanje pri- delkov na mariborski trg ne-le silno o- težkočeno, ampak celo nemogoče. Nuj- na od pomoč pred pomladjo je potrebna.

Kaj je z dograditvijo ceste Sv. Peter — Maribor? — Že leta 1926. je takratni mariborski okrajni zastop- sklenil, da se zgradi okrajna cesta Sv. Peter — Ložane in odcepek na Hum kot dovozno cesto za dovažanje prepotreb- nega gradbenega materiala. Po že mi- nulih 5 letih (!) je cesta Sv. Peter-Lo- žane dograjena komaj na polovico. Lan-

ske leto je cestni odbor dva krat raz- pisal prevzem del in je banska uprava iz nepoznanih nam razlogov razvelja- vila razpis. Prosimo gg. banske svetni- le da po-vetijo e nu'ni ade i vsi p ž- njo ter vsaj skušajo izvedeti razloge o- menjenega koraka, da zamoremo istim eventualno us'reči. —

RADIO-MOTILCI — vulgo „ko- marji“ so dali že ponovno povoda za prav upravičene pritožbe od strani stal- nih naročnikov. Teh motilcev je več vrst: Eni imajo tihotapske, neprijav- ljene aparate, drugi uporabljajo elektri- čno strujo za razne masaže, tretji pa so — stroji. Nerazločno predvajanje točk vzbuja veliko nevoljo in moti tisti ide- alni užitek, katerega mora vestni lastnik radio-aparata itak pošteno plačati. Po- sebno mučni so hreščeci glasovi v jav- nih lokalih, k'er gostje poleg lepih kon- certnih točk in poročil kaj radi poslu- šajo tudi — predavanja. Prosimo od- pomoči! —

Racionalizacija naše proizvodnje.

Naša domača industrija, ki v težki dobi brezposelnosti in redukcij- nudi mnogim našim someščanom mož- nost obstanka, zaslužiti polno priznanje za svoje delo. Z racionalizacijo proiz- vodov in modernimi stroji smo postali neodvisni od inozemstva, poleg tega pa postanejo cene slične predvojnim. Te dni smo imeli priliko ogledati si cene oblek (prvovrstna kvaliteta) domače tvornice „TIVAR“, ki je pred krat- kim zopet znižala cene. Ta tvornica za- služi javno priznanje glede znižanja cen, zato priporočamo vsem našim čitateljem „TIVAR“ obleke, ki so odlične in trpe- žne kvalitete in ker je poleg znižanih cen tudi dolžnost vsakega posameznika, da ščiti domačo industrijo. Poglejte to- zadevni oglas!

Obilno trgategv in sladkejše grozdje dosežete z uporabo NITROFOSKALA Ruše.

Ali sem poravnal naročnino?

Kdor oglašuje, napreduje!